

การบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต

Sustainable Management of Municipality in Phuket

ดวงใจ พานิชเจริญกิจ¹

Duangjai Panitcharernkit

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต เป็นการบริหารจัดการเทศบาล เพื่อให้มีความสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ การจัดการผลกระทบการบริหารของเทศบาลในจังหวัดภูเก็ต และการบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืน โดยการศึกษา 12 เทศบาล การสัมภาษณ์กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการท้องถิ่น นอกจากนั้น มีการสนทนากลุ่มย่อยตัวแทนเจ้าหน้าที่เทศบาลและตัวแทนประชาชนที่เข้าร่วม เทศบาลละ 10 - 15 คน นำผลสรุปจากการสำรวจการตอบแบบสอบถามจำนวน 272 คน แบ่งเป็น เจ้าหน้าที่เทศบาล 157 คน ประชาชน 115 คน มาพิจารณาและแสดงความคิดเห็น ทำให้ค้นพบสิ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบจากการบริหารเทศบาลในจังหวัดภูเก็ต จากนวัตกรรม การบริการสาธารณะ 8 ด้าน คือ 1) ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรคการศึกษา 2) ด้านนวัตกรรมด้านสาธารณสุข 3) ด้านนวัตกรรมการรักษาความปลอดภัย 4) ด้านนวัตกรรมสร้างสรรคธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรคการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม 6) ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรคทางการเมืองและการมีส่วนร่วม 7) ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรคการคลังท้องถิ่น 8) ด้านนวัตกรรมด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ผลกระทบเกิดจากมิติภายนอกองค์กร 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเมืองท้องถิ่น 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น 3) การบริการสาธารณะ 4) ความสัมพันธ์ชุมชนและผู้นำท้องถิ่น เช่น ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการร่วมคิดตัดสินใจการบริหารจัดการใช้ประโยชน์พื้นที่สาธารณะ โดยเฉพาะพื้นที่ชายหาดทะเล เขตอุทยาน ด้านการสร้างสรรคธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ในท้องถิ่น รวมถึงด้านการบริการสาธารณสุขและการศึกษาอย่างไม่ทั่วถึง

ส่วนการบริหารเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต ผู้บริหารแต่ละท้องถิ่น มีหลักการบริหารเทศบาลในจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน 5 ประการ คือ 1) การเป็นผู้นำที่ดี เป็นผู้ที่มีความชัดเจน โปร่งใส 2) การมีส่วนร่วม สร้างสรรค์กิจกรรม ความสัมพันธ์ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การให้ความสำคัญกับประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วม การพัฒนาท้องถิ่น 3) การบริหารจัดการอย่างมีระบบ มีการจัดทำแผน นโยบาย และ บูรณาการงานต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐและเหมาะสมกับบริบทของ ท้องถิ่น 4) การสร้างความสามัคคี ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรักในท้องถิ่นและช่วยเหลือ ซ้ำกันและกัน 5) การยึดหลักธรรมาภิบาล การมีคุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม และรับผิดชอบ ต่อหน้าที่อย่างมีคุณค่าเป็นหลักแห่งการนำไปสู่ความสำเร็จของแต่ละท้องถิ่น

คำสำคัญ : ผลกระทบ การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน

Abstract

The Sustainable Management of Municipality in Phuket refers to municipal management that is in line with government policies. To study impacts from municipal management in Phuket province and from sustainable management of municipality, this research studied 12 municipalities via interviews with local politicians/local civil servants and focus-group discussions with municipal officials and local people. There were 10 to 15 participants from each studied municipality. Moreover, there were questionnaires filled in by 272 persons. Of these respondents, 157 were municipal officials and 115 were ordinary people. Findings show municipal management in Phuket province has affected eight areas of management and public services namely: 1) education innovations; 2) public-health innovations; 3) safety innovations; 4) green innovations; 5) cultural-conservation innovations;

6) political and participation innovations; 7) local fiscal innovations; and 8) management innovations. Moreover, municipal management has affected four external areas namely: 1) local politics; 2) public participation by local people; 3) public services; and 4) relationships between communities and local leaders. For example, there is a lack of local people's participation in decision-making processes when it comes to the management of public areas such as beach, sea, and national parks; environmental works; local resources, and the inadequate infrastructure and educational services.

For the Sustainable Management of Municipality in Phuket, executives of local administrative bodies have embraced five principles : 1) Good leadership such as being transparent; 2) Public participation such as organizing constructive activities, promoting good ties within their organization and beyond, and according importance to engaging people in local development; 3) Well-developed management system with formulation of policies/plans, and integration of works that comply with government policies and suits local context; 4) Promotion of unity via promoting local people's love for their hometown and mutual support, etc.; and 5) Good governance covering morality, transparency, engagement, and responsibility towards values crucial to achieving successes for local areas.

Keywords : Impacts, Sustainable Management

ความสำคัญของปัญหา

“การปกครองท้องถิ่น” มีการปะปนกันระหว่างแนวคิดแบบรัฐศาสตร์ศึกษา และปทัสถานนิยม (Mill, John Stuart, 1975) มีการแบ่งแยกแนวคิดออกเป็น 2 สำนัก คือ สำนักรวมศูนย์อำนาจ (Centralism) และสำนักกระจายอำนาจ (Decentralism)

การปกครองในประเทศไทย บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 บังคับให้รัฐบาลส่วนกลางต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารงานมากขึ้น ทั้งในด้านการดำเนินนโยบาย การบริหารบุคคล การจัดการศึกษาและการจัดการทรัพยากร และกำหนดให้รัฐต้องมีแผนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างชัดเจน ให้ลดการกำกับของรัฐส่วนกลางต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2550) เช่นเดียวกับการบริหารจัดการ การปกครองของจังหวัดภูเก็ต

การปกครองจังหวัดภูเก็ต แบ่งการบริหารราชการออกเป็น 3 อำเภอ ประกอบด้วย

1. อำเภอเมือง ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 องค์กร คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลตำบล 5 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง

2. อำเภอกะทู้ ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 องค์กร คือ เทศบาลเมือง 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง

3. อำเภอถลาง ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 องค์กร คือ เทศบาลตำบล 4 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาเพียงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเดียว คือ “เทศบาล” ซึ่งในจังหวัดภูเก็ตมี 12 เทศบาล ประกอบด้วย อำเภอเมือง คือ เทศบาลนครภูเก็ต เทศบาลตำบลวิชิต เทศบาลตำบลราไวย์ เทศบาลตำบลฉลอง เทศบาลตำบลกะรน เทศบาลตำบลรัชฎา อำเภอกะทู้ คือ เทศบาลเมืองกะทู้ เทศบาลเมืองป่าตอง อำเภอถลาง คือ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี เทศบาลตำบลเชิงทะเล เทศบาลตำบลศรีสุนทร เทศบาลตำบลป่าคลอก ที่ผ่านมายุ่งเกี่ยวกับท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ตมีการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ มีความรับผิดชอบในการบริหารงานตามสภาพที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณะเป็นหลักสำคัญ โดยเฉพาะในยุคไทยแลนด์ 4.0 การบริหารจัดการเทศบาลมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายของการวิจัยผลกระทบ มิติจากภายนอกองค์กรเทศบาล 4 มิติ สิ่งที่จะนำมาซึ่งการสร้างสรรค์การบริการสาธารณะ 8 นวัตกรรม ด้วยความโปร่งใส 5 ด้าน และการบริการสาธารณะ 3 ด้าน ตามกรอบแนวคิด ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ จึงต้องการทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของการบริหารจัดการ

ตามบทบาทภารกิจในฐานะที่เป็นเทศบาลได้ผลเพียงใด สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างเต็มที่หรือไม่ มีผลกระทบจากมิติกายนอกองค์กรเทศบาล เพราะเทศบาลถือเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ได้รับความคาดหวังจากประชาชนในศักยภาพการบริหารงาน และเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมาก การศึกษาหรือการค้นพบจะทำให้ทราบปัญหาในการบริหารจัดการและผลกระทบที่เกิดขึ้น สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจและเตรียมความพร้อมสำหรับการบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืน โปร่งใส และตอบสนองความต้องการบริการสาธารณะ ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

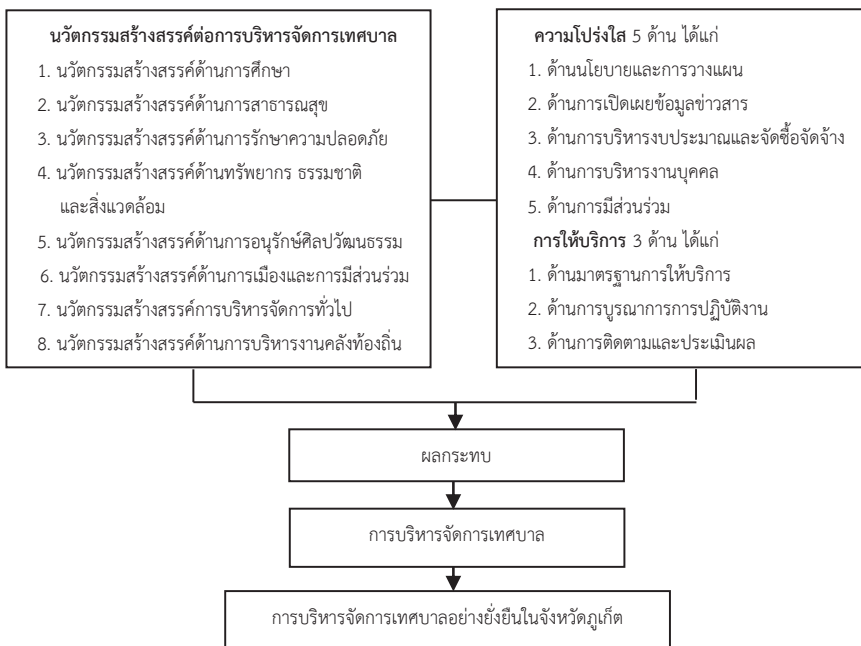
ความหมายของผลกระทบ คือ มิติกายนอกองค์กรเทศบาล 4 มิติ สิ่งที่จะนำมาซึ่งการสร้างสรรค์การบริการสาธารณะ 8 นวัตกรรม ด้วยความโปร่งใส 5 ด้าน และการบริการสาธารณะ 3 ด้าน ตามกรอบแนวคิดที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์

ผลกระทบ จากการบริหารจัดการของเทศบาลในจังหวัดภูเก็ต การสังเคราะห์ประเด็นต่างๆ จากการศึกษาแนวคิดของ วีระศักดิ์ เครือเทพ (2548) กล่าวถึงการสร้างสรรค์การบริการสาธารณะ 8 นวัตกรรม เพื่อประเมินความโปร่งใส 5 ด้านและการบริการสาธารณะ 3 ด้าน (สุเมธ แสงนันทนวล, 2556) โดยการลงพื้นที่สำรวจบริบทพื้นที่และการสัมภาษณ์ สทนากลุ่มย่อยกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกัท้องถิ่นนั้นๆ เช่น นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล รองประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล พนักงานหรือข้าราชการของเทศบาล เทศบาลละ 1 คน รวมจำนวน 12 คน ซึ่งในการนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัยไม่สามารถนำรายชื่อแต่ละท่านมากล่าวนามได้ แต่จะนำเสนอในภาพรวมการอธิบายพรรณนาเชิงคุณภาพ

การบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืน หมายถึง ความพร้อมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีหลักการและสามารถบริหารจัดการปัญหาอุปสรรค จากผลกระทบต่างๆ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทศบาลให้เป็นองค์กรแก่การบริการสาธารณะต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง และมีคุณธรรม ความโปร่งใส

การบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต การสอบถามความคิดเห็นด้วยแบบสอบถาม 12 พื้นที่ 272 ชุด วิเคราะห์หาค่าความคิดเห็นในการบริหารจัดการเทศบาลในจังหวัดภูเก็ต ภายใต้ความโปร่งใส 5 ด้าน และการบริการสาธารณะ 3 ด้าน

ด้วยวิธีเชิงปริมาณ การคำนวณหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ทางสถิติ ผ่านระบบ SPSS อันเป็นส่วนที่จะทำให้ประเมินได้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแสดงความคิดเห็นของ 2 ฝ่าย คือ ประชาชนและเจ้าหน้าที่เทศบาล และนำผลสรุปเบื้องต้นมาใช้ในการสำรวจความถูกต้องด้วยการจัดสนทนากลุ่มย่อย กลุ่มประชาชนในเขตเทศบาล 12 เทศบาล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเทศบาลอย่างยั่งยืน



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชาชนและเจ้าหน้าที่เทศบาล การแสดงความคิดเห็นด้านความโปร่งใส และการบริการสาธารณะ

ของเทศบาลทั้ง 12 เทศบาลในจังหวัดภูเก็ต ค่าความสำคัญระดับ 1 - 5 คะแนน
 ความคิดเห็น ระดับมากที่สุด 5 คะแนน ระดับมาก 4 คะแนน
 ปานกลาง 3 คะแนน น้อย 2 คะแนน และน้อยที่สุด 1 คะแนน

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบค่าความสำคัญความโปร่งใสและการบริการสาธารณะ

ผลกระทบต่อการบริหารเทศบาล	ค่าความสำคัญ	
	ประชาชน	เจ้าหน้าที่เทศบาล
ความโปร่งใส		
1. ด้านนโยบายและการวางแผน	3.73	4.07
2. ด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	3.76	3.97
3. ด้านการบริหารงบประมาณและ การจัดซื้อจัดจ้าง	3.66	4.09
4. ด้านการบริหารบุคคล	3.77	4.07
5. ด้านการมีส่วนร่วม	3.70	4.09
การบริการสาธารณะ		
1. ด้านมาตรฐานการบริการ	3.79	3.39
2. ด้านการบูรณาการการปฏิบัติ	3.67	3.36
3. ด้านการติดตามและประเมินผล	3.76	4.09

ผลกระทบ

ด้านความโปร่งใส จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามทำให้สามารถนำมาใช้ในการจัดสนทนากลุ่มรวมสรุปได้ว่า ความโปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประชาชน ที่ต้องการความน่าเชื่อถือจากเทศบาล ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในทุกด้านที่ปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับอย่างต่อเนื่อง และสามารถเข้าถึงได้ง่าย

เพื่อประชาชนจะได้เกิดความรู้สึกไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลในจังหวัดภูเก็ตมากขึ้น แต่ส่วนของเจ้าหน้าที่ให้ความคิดเห็นว่า ที่ผ่านมาได้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนงานในทุกด้านอย่างโปร่งใส และมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงทุกครั้ง ทั้งประเด็นการวางแผนงาน การจัดงบประมาณ การเผยแพร่ การจัดวางกำลังคนที่เหมาะสม และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งหากประชาชนยังมีปัญหาในการเข้าถึงทางหน่วยงานเทศบาลจะได้ทำการพัฒนาและนำไปปรับปรุงแก้ไขวิธีการที่ทันสมัยและอำนวยความสะดวกให้มากกว่าเดิม เช่น การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ ในการติดต่อประสานงาน การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสำคัญของแต่ละเทศบาลผ่านสื่อที่ทันสมัย เช่น ระบบ Group Line, Website เทศบาล เป็นต้น

ด้านการบริการสาธารณะ ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในมาตรฐานการบริการของเทศบาล เช่น การจัดบริการอบรมอาชีพเสริม การสร้างรายได้ให้กับประชาชน แต่ประชาชนส่วนใหญ่กล่าวว่าไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารหรือการแนะนำใดๆ จากฝ่ายเจ้าหน้าที่เทศบาล แม้ว่าเจ้าหน้าที่จะชี้แจงว่าได้เผยแพร่ข้อมูลทุกครั้งทุกขั้นตอนการวางแผนงาน และการจัดทำแต่ละโครงการให้กับประชาชนได้รับทราบเสมอ ดังนั้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นคือ การขาดการมีส่วนร่วม ขาดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริการไม่ทั่วถึง

ส่วนผลกระทบจากการนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการสร้างสรรค์การบริหารงานยุคใหม่ของเทศบาล ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นและผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง พบว่านวัตกรรม 8 ด้านมีผลต่อการบริหารจัดการเทศบาลในจังหวัดภูเก็ต ดังนี้

ตารางแสดงการส่งเสริมงานด้านนวัตกรรมที่สร้างสรรค์

ตารางที่ 2 นวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านการศึกษา

เทศบาล	การจัด การศึกษา ในระบบและ นอกระบบ ด้วยระบบ ที่ทันสมัย	ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก พร้อมอุปกรณ์ การส่งเสริม สุขภาพของ เด็กเล็ก เพื่อเตรียม ความพร้อม ก่อนเข้าสู่ โรงเรียน	การส่งเสริม การสอนภาษา ต่างประเทศ	นำเทคโนโลยี มาใช้ในการ จัดการเรียน การสอน ผ่านระบบ สารสนเทศ	จัดการเรียน การสอน ด้านวัฒนธรรม ประเพณี เพื่อรองรับ การท่องเที่ยว
เทศบาลนครภูเก็ต	/		/	/	/
เทศบาลตำบลรัชฎา	/		/	/	
เทศบาลตำบลวิชิต	/		/	/	
เทศบาลตำบลกะรน		/	/	/	
เทศบาลตำบลฉลอง		/	/	/	
เทศบาลตำบลดาวไวย์		/	/	/	/
เทศบาลตำบลดอน เทพกระษัตรี		/	/	/	
เทศบาลตำบลปากคลอง		/	/	/	
เทศบาลตำบลดศรีสุนทร		/	/	/	
เทศบาลตำบลดเชิงทะเล	/		/	/	
เทศบาลเมืองกะทู้	/		/	/	
เทศบาลเมืองป่าตอง	/		/	/	

ตารางที่ 3 นวัตกรรมสร้างสรรค์ด้านสาธารณสุข

เทศบาล	สวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุ ดูแลผู้ป่วย	การจัดการ พื้นที่สีเขียว	การรักษา ความสะอาด
เทศบาลนครภูเก็ต	/	/	/
เทศบาลตำบารัษฎา	/	/	/
เทศบาลตำบารวิชัย	/	/	/
เทศบาลตำบलगะรน	/	/	/
เทศบาลตำบลดอน	/	/	/
เทศบาลตำบาราวี	/	/	/
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี	/	/	/
เทศบาลตำบลปากคลอง	/	/	/
เทศบาลตำบลศรีสุนทร	/	/	/
เทศบาลตำบลเชิงทะเล	/	/	/
เทศบาลเมืองกะทู้	/	/	/
เทศบาลเมืองป่าตอง	/	/	/

ตารางที่ 4 ด้านนวัตกรรมสร้างสรรค์การรักษาความปลอดภัย

เทศบาล	การจัดตั้ง อุปกรณ์ ป้องกันภัย	การจัด เวรยาม รักษา ความปลอดภัย	การจัด ศูนย์ป้องกัน และบรรเทา สาธารณภัย	การจัดรถ Ambulance	หน่วยดูแล นักท่องเที่ยว
เทศบาลนครภูเก็ต	/	/			
เทศบาลตำบลรัชฎา	/				
เทศบาลตำบลวิชิต	/				
เทศบาลตำบลกะรน	/	/	/		/
เทศบาลตำบลฉลอง	/				
เทศบาลตำบลราไวย์	/	/			
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี	/	/			
เทศบาลตำบลปากคลอง	/				
เทศบาลตำบลศรีสุนทร	/				
เทศบาลตำบลเชิงทะเล	/				
เทศบาลเมืองกะทู้	/			/	
เทศบาลเมืองป่าตอง	/		/		/

ตารางที่ 5 ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรค์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เทศบาล	การจัดการ สิ่งแวดล้อม อย่าง สร้างสรรค์	การส่งเสริม จิตสำนึก การรักษา ความสะอาด	การส่งเสริม การมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์	การคิดค้นวิธี การกำจัดขยะ ด้วยวัสดุที่มี ในท้องถิ่น	การจัดการ สิ่งแวดล้อม และ การอนุรักษ์
เทศบาลนครภูเก็ต					/
เทศบาลตำบลรัชฎา					
เทศบาลตำบลวิชิต	/	/			
เทศบาลตำบลกะรน					
เทศบาลตำบลฉลอง		/			
เทศบาลตำบลราไวย์		/			
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี			/		
เทศบาลตำบลป่าคลอก	/			/	
เทศบาลตำบลศรีสุนทร		/			
เทศบาลตำบลเชิงทะเล					
เทศบาลเมืองกะทู้					/
เทศบาลเมืองป่าตอง					

ตารางที่ 6 ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรคการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

เทศบาล	ส่งเสริมการอนุรักษ์ วัฒนธรรมดั้งเดิม	ปราชญ์ชาวบ้าน กับการถ่ายทอดความรู้	การอนุรักษ์การเล่น การแสดงพื้นเมือง
เทศบาลนครภูเก็ต	/		
เทศบาลตำบลรัชฎา	/		/
เทศบาลตำบลวิชิต		/	
เทศบาลตำบลกะรน		/	
เทศบาลตำบลฉลอง	/		
เทศบาลตำบลราไวย์	/	/	/
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี		/	/
เทศบาลตำบลปากคลอง			
เทศบาลตำบลศรีสุนทร			
เทศบาลตำบลเชิงทะเล			
เทศบาลเมืองกะทู้	/		
เทศบาลเมืองป่าตอง	/		

ตารางที่ 7 ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรค้ทางด้านการเมืองและการมีส่วนร่วม

เทศบาล	การมีส่วนร่วม ในการแสดง ความคิดเห็น ของภาครัฐ ร่วมเอกชน	แผนพัฒนา ชุมชน	การจัดทำ ประชาคม ในการตัดสินใจ บริหารจัดการ ท้องถิ่น	ส่งเสริม หลัก ประชาธิปไตย
เทศบาลนครภูเก็ต	/	/		/
เทศบาลตำบลรัชฎา	/	/		/
เทศบาลตำบลวิชิต		/		/
เทศบาลตำบลกะรน		/		/
เทศบาลตำบลฉลอง	/	/		/
เทศบาลตำบลราไวย์	/	/	/	/
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี		/		/
เทศบาลตำบลป่าคลอก		/		/
เทศบาลตำบลศรีสุนทร		/	/	/
เทศบาลตำบลเชิงทะเล		/		/
เทศบาลเมืองกะทู้		/	/	/
เทศบาลเมืองป่าตอง	/	/		/

ตารางที่ 8 ด้านนวัตกรรมกรรมการสร้างสรรค์ด้านการบริหารงานคลังท้องถิ่น

เทศบาล	นวัตกรรม การจัดเก็บรายได้ และรายจ่าย ด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป	การแบ่งแยกพื้นที่ ในการอำนวยความสะดวก ในการจัดเก็บภาษี	การประชาสัมพันธ์ ข้อมูลต่อสาธารณะ ผ่านระบบสารสนเทศ
เทศบาลนครภูเก็ต	/		/
เทศบาลตำบลรัชฎา			
เทศบาลตำบลวิชิต	/	/	
เทศบาลตำบลกะรน	/	/	
เทศบาลตำบลฉลอง		/	
เทศบาลตำบลราไวย์			/
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี			
เทศบาลตำบลปากคลอง	/		
เทศบาลตำบลศรีสุนทร	/		/
เทศบาลตำบลเชิงทะเล			
เทศบาลเมืองกะทู้		/	
เทศบาลเมืองป่าตอง	/		/

ตารางที่ 9 ด้านนวัตกรรมการสร้างสรรค์การบริหารจัดการทั่วไป

เทศบาล	การจัดการ วางแผน อย่างเป็นระบบ	การนำระบบ สื่อสารสนเทศ มาใช้ในการ บริหารจัดการ	ความร่วมมือ ในการวางแผน ท้องถิ่นกับ สถาบัน การศึกษา	การบริหาร สาธารณะ
เทศบาลนครภูเก็ต	/			
เทศบาลตำบลรัชฎา				
เทศบาลตำบลวิชิต		/		
เทศบาลตำบลกะรน				
เทศบาลตำบลฉลอง	/		/	
เทศบาลตำบลราไวย์				
เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี				/
เทศบาลตำบลป่าคลอก				
เทศบาลตำบลศรีสุนทร			/	
เทศบาลตำบลเชิงทะเล				
เทศบาลเมืองกะทู้	/			
เทศบาลเมืองป่าตอง				

ผลสรุปการวิเคราะห์ที่แตกต่างกัน 12 เทศบาล ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการแต่ละด้านที่เร่งด่วนและมีความจำเป็นตามลำดับความสำคัญในยุคปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม และสามารถนำไปสู่การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ตได้

การบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต

การบริหารจัดการเทศบาลในจังหวัดภูเก็ต ผู้ดำเนินการดูแลความสงบเรียบร้อยของท้องถิ่น ด้านการเมืองการปกครอง สังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ทำให้หน่วยงานเหล่านี้ต้องมีการจัดแบ่งพื้นที่และความรับผิดชอบตามบริบทของพื้นที่ตนเอง ภายใต้การยอมรับของประชาชนในพื้นที่นั้นๆ การนำแนวทางการบริหารจัดการเทศบาลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ นำผลการวิเคราะห์เบื้องต้นจากผลกระทบมาใช้ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืน ผู้บริหารท้องถิ่นได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาเทศบาลที่แตกต่างกัน พบว่า

เทศบาลในเขตอำเภอถลาง คือ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี เทศบาลตำบลศรีสุนทร เทศบาลตำบลป่าคลอก เทศบาลตำบลเชิงทะเล ให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา การจัดสวัสดิการเพื่อสังคม เป็นหลักใหญ่

เทศบาลในเขตอำเภอเมือง คือ เทศบาลนครภูเก็ต เทศบาลตำบลรัชฎา เทศบาลตำบลฉลอง เทศบาลตำบลกะรน เทศบาลตำบลวิชิต เทศบาลตำบลราไวย์ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการรองรับการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาพื้นที่เมืองเก่า ชุมชนชาวเล และการพัฒนาเทคโนโลยี

เทศบาลในเขตอำเภอกะทู้ คือ เทศบาลเมืองกะทู้ และเทศบาลเมืองป่าตอง ทั้ง 2 เทศบาล ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งด้านบริการสาธารณะและประชาชน เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาเมืองเนื่องจากมีพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดภูเก็ต เช่น หาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน เป็นต้น

สำหรับด้านความโปร่งใสและการบริการสาธารณะ เป็นการนำหลักการสำหรับสร้างระบบการทำงานที่ทันสมัย มาสร้างสรรค์การทำงานด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน และการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างภาครัฐกับประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ส่งผลให้การทำงานของหน่วยงานภาครัฐทำงานง่ายขึ้น นอกจากนั้น เทศบาลแต่ละเทศบาลได้มีวิธีการในการเข้าถึงประชาชนหลากหลายรูปแบบ มีการจัดกิจกรรมเทศบาลพบประชาชน เดือนละ 1 - 2 ครั้ง หรือการจัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่สำรวจความต้องการด้านต่างๆ

ของประชาชนตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น

ดังนั้น แนวทางในการบริหารจัดการเทศบาลอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต การบริหารจัดการ เป็นลักษณะของการพยายามสร้างระบบการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ อย่างระมัดระวัง เพื่อให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล 5 ประการ คือ

1. การเป็นผู้นำที่ดี ผู้ที่จะทำหน้าที่ผู้นำไม่ว่าจะมาจากการคัดเลือกหรือแต่งตั้งเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีเป้าหมาย ชัดเจน และควรมีจิตใจที่มีคุณธรรมสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการงานทุกด้าน กระทำการด้วยความโปร่งใส และเข้าถึงทุกฝ่าย มีความสามารถและกล้าเสี่ยง ในการพบปะกับทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาตามความต้องการของประชาชน

2. การมีส่วนร่วม สร้างสรรค์กิจกรรม ความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการเข้าร่วมดำเนินการนั้นๆ สนับสนุนให้ทุกคนมีความรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเอง

3. การบริหารจัดการอย่างมีระบบ คือ เทศบาลจะต้องมีการวางแผน นโยบาย และการบูรณาการงานต่างๆ ให้มีความสอดคล้องนโยบายของรัฐและเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยการจัดสรรกระบวนการปฏิบัติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ และยุติธรรมในการจัดสรรงบประมาณแต่ละโครงการ ให้ความสำคัญกับงานตามลำดับความต้องการที่จำเป็นก่อนและหลังอย่างยุติธรรมเท่าเทียมกันทุกหมู่บ้าน ตำบล ชุมชน และบุคลากรใช้อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีเหตุผล

4. การสร้างความสามัคคี ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรัก สามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการสร้างงานเป็นทีม โดยส่วนใหญ่ผู้บริหารท้องถิ่นที่เข้ามาทำหน้าที่ในเทศบาล ควรมาจากคนในท้องถิ่น และเป็นทีมเดียวกัน ทำให้ง่ายต่อการทำงาน และการเข้าถึงประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งที่ผ่านมาในเทศบาลในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือในการบริหารงานเพื่อสังคมจากทุกฝ่าย เช่น ประชาชน สถาบันการศึกษา ภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

5. การยึดหลักธรรมาภิบาล เป็นคุณลักษณะสำคัญในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่น คือ การยึดหลักนิติธรรม คุณธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า

สอดคล้องกับการวิจัยของ จุฑามาศ ชมผา และคณะ (2558) กล่าวถึง “รูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ” ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการเทศบาลเมืองอย่างยั่งยืน คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของบุคลากร และปัจจัยด้านธรรมาภิบาลในองค์กร

ข้อควรคำนึงถึง การบริหารจัดการเทศบาลในจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืนและเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่แต่ละท้องถิ่น มีความสะดวกต่อการปฏิบัติงาน และลดปัญหาจากผลกระทบด้านต่างๆ ที่เป็นอุปสรรค คือ

1. การกระจายอำนาจ การมอบหมายงานที่มีความชัดเจน เพื่อเป็นการลดปัญหาผลกระทบการปฏิบัติงานของบุคลากร การทำงานซ้ำซ้อนของแต่ละหน่วยงาน และความรับผิดชอบของเจ้าของพื้นที่ที่มีความเหมาะสมอย่างยุติธรรม เช่น พื้นที่ที่มีทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล อยู่ในบริเวณติดต่อกัน
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล การเข้าถึง การเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิในการรับทราบและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายตามหลักประชาธิปไตย
3. สร้างความสามัคคี ลดระบบอุปถัมภ์ การสนับสนุนโครงการท้องถิ่นที่เหมาะสมและยุติธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง โดยใช้หลักในการบริหารจัดการ คือ หลักธรรมาภิบาล

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ ชมผา และคณะ. (2558). รูปแบบการบริหารจัดการเทศบาลเมืองอย่างยั่งยืนในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2548). ข้อค้นพบนวัตกรรมท้องถิ่นไทย. วารสารประชาคมวิจัย, 39(1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ. (2550). **ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทยในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

สุเมธ แสงนิมนวล. (2556). **ต้นแบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย**, กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

John Stuart Mill. (1975). **Three Essays : On Liberty , Representative Government, and the Subjection of Women**. Oxford : Oxford University Press.